

VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður

Staðan og framtíðin

Vigdís Jónsdóttir
Framkvæmdastjóri VIRK

Dagskrá

1. Starfsendurhæfing á vinnumarkaði
2. Umfang starfseminnar og einstaklingar í þjónustu
3. Gæði þjónustunnar
4. Margþætt og flókin starfsemi
5. Mikilvægt leiðarljós til framtíðar

Vinnan er okkur mjög mikilvæg

- Tekjur og lífsviðurværi
- Sjálfstæði og þátttaka
- Vettvangur sköpunar og athafna
- Stór þáttur í sjálfsmynd einstaklinga
- Félagsleg tengsl og félagsleg staða
- Mótar framkomu og viðhorf

Að vera frá vinnu..... :

- Ógnar heilsu og lífsgæðum meira en margir lífshættulegir sjúkdómar
- Í því felst meiri heilsufarsleg áhætta en að vinna mjög erfið störf við hættulegar aðstæður
- Áhættan jafngildir því að reykja 10 pakka af sígarettum á dag
- Ungir menn sem hafa verið án vinnu í 6 mánuði eru 6 sinnum líklegri en aðrir til að taka sitt eigið líf

(Waddell and Aylward, 2005)

Starfsendurhæfing á vinnumarkaði

- **Hlutverk VIRK** er að draga markvisst úr líkum á því að starfsmenn hverfi af vinnumarkaði vegna varanlegrar örorku með aukinni virkni, eflingu starfsendurhæfingar og öðrum úrræðum
- **Vinnumarkaðsúrræði** sem byggt er upp að frumkvæði aðila vinnumarkaðarins hér á landi. Mikil áhersla lögð á tenginu við vinnumarkaðinn.
- **Snemmbært inngrip** í starfsendurhæfingu getur aðeins átt sér stað í samvinnu við aðila vinnumarkaðarins því langstærstur hluti launa- og bótagreiðslna í veikindum er greiddur af atvinnurekendum, sjúkrasjóðum og lífeyrissjóðum hér á landi.

Umfang starfseminnar (okt. 2011)

- 15 starfsmenn í 12,3 stöðugildum
- 28 ráðgjafar hjá stéttarfélögum um allt land
- Um 30 sérfræðingar í sérhæfðum matsteymum á höfuðborgarsvæði, Akureyri og á Austurland.
- Fagaðilar í sérhæfðum matsteymum eru læknafræðingar, sálfræðingar, sjúkraþjálfarar, iðjuþjálfarar og félagsráðgjafar.
- Mikill fjöldi úrræðaaðila um allt land, m.a. samningar við um 60 sálfræðinga, starfsendurhæfingarstöðvar, ýmsa símenntunaraðila og fleiri.

Fjöldi einstaklinga í þjónustu

m.v. stöðuna 13. okt. 2011

Heildarfjöldi frá upphafi:	2.535
Fjöldi í reglulegum viðtölum:	1.074
Fjöldi í eftirfylgd:	281
Fjöldi sem hefur lokið þjónustu:	784
Fjöldi sem hefur hætt í þjónustu:	396

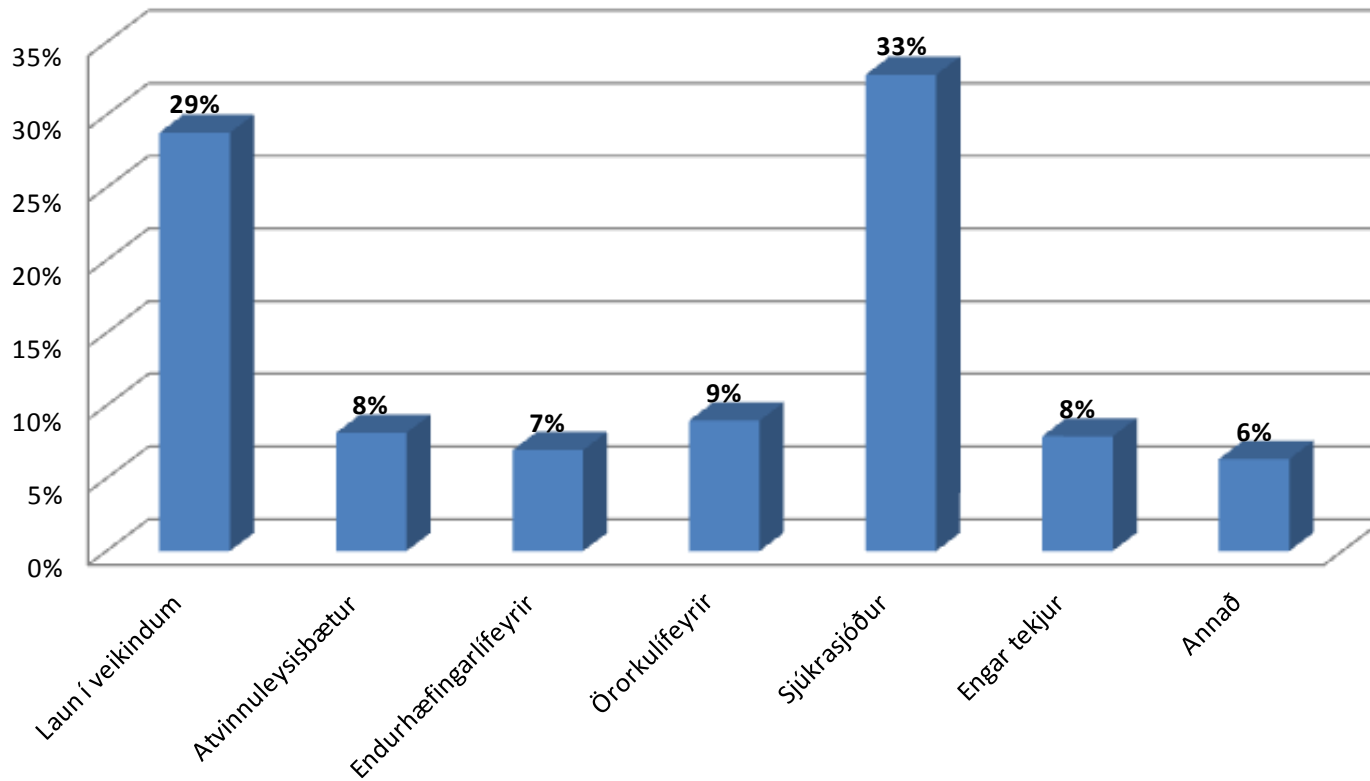
Fjöldi nýrra einstaklinga eftir árum:	
2009	383
2010	1.158
2011 (1. janúar- 13. október)	994

Hvaðan koma einstaklingarnir?

Framfærsla í upphafi þjónustu

Einstaklingar sem hafa leitað til ráðgjafa VIRK um allt land

Hver eru vandamálin?

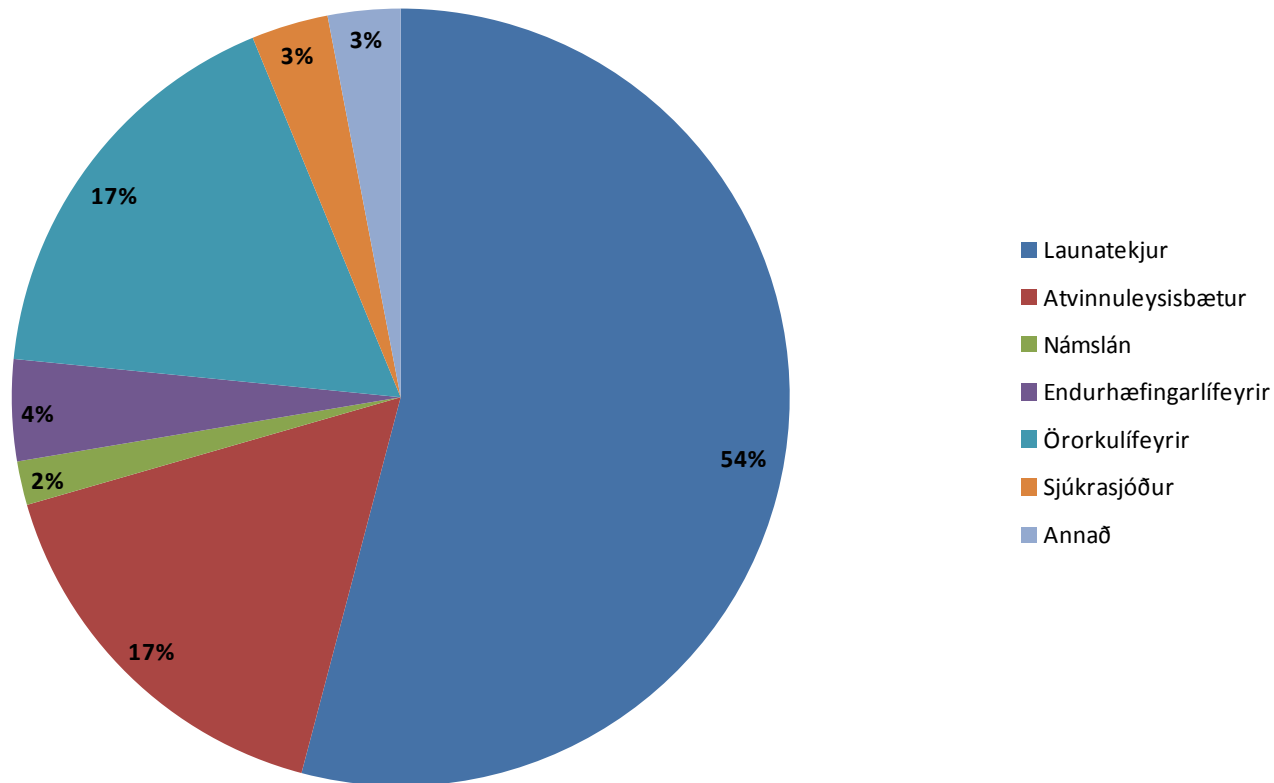
- Flestir glíma við alvarlegan heilsubrest og eru í reglulegu sambandi við lækni eða aðra meðferðaraðila
- Hluti hópsins kemur eingöngu í ráðgjöf. Stór hluti þessa hóps glímir við alvarlega sjúkdóma og á ekki afturkvæmt á vinnumarkað – fær hins vegar ráðgjöf við að fóta sig áfram í kerfinu
- Stór hópur glímir við geðræn vandamál og stoðkerfisvandamál
- Um 64% einstaklinga finnst starfið sem þeir gegndu síðast vera líkamlega erfitt og um helmingur finnst það vera andlega erfitt.

Hvert fara einstaklingarnir?

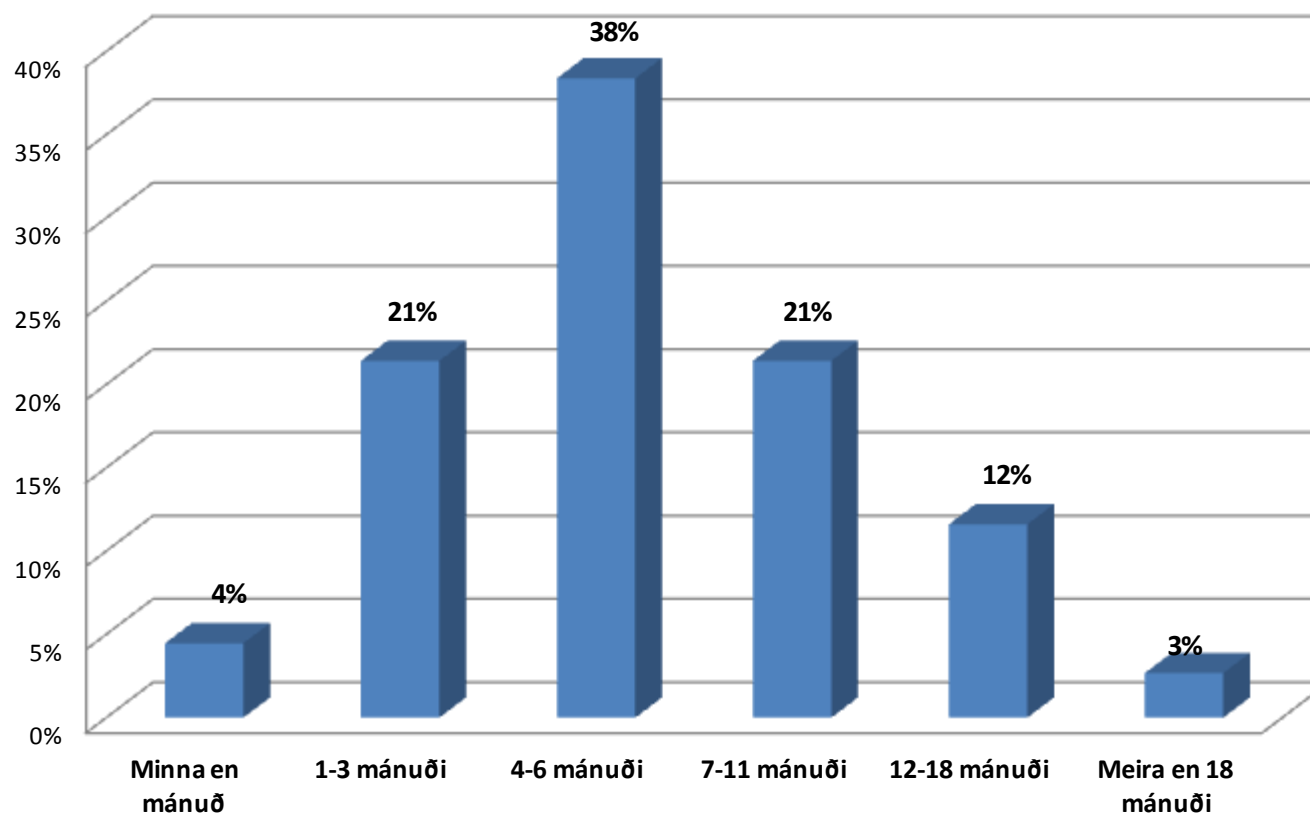
Framfærsla í lok þjónustu

Hjá um 700 einstaklingum sem lokið hafa þjónustu hjá VIRK

Niðurstöður þjónustukönnunar:

Hversu lengi notaðir þú þjónustu hjá VIRK?

Mat á gæðum þjónustunnar

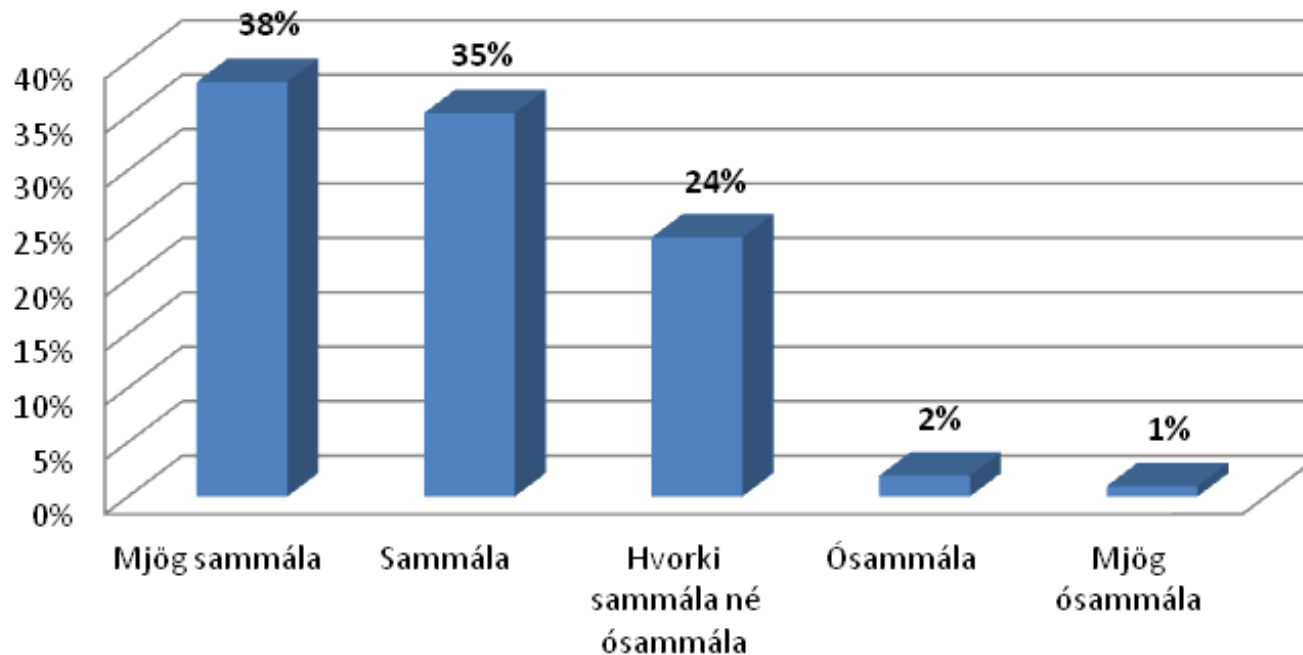
Niðurstöður þjónustukönnunar:

	Meðaltal í upphafi þjónustu	Meðaltal í lok þjónustu
Sjálfsmynd	4,6	7,8
Starfsgeta	3,4	7,2

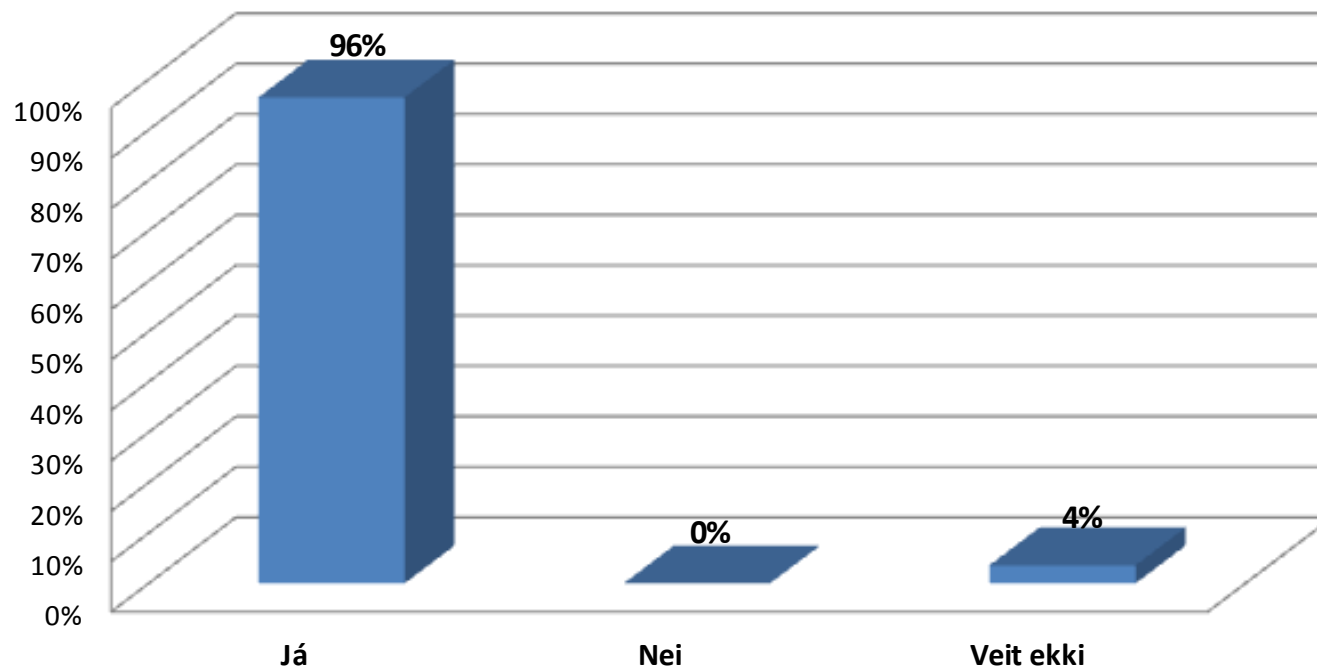
Mat á gæðum þjónustunnar:

Starfshæfni mín hefur aukist vegna aðstoðar ráðgjafa hjá VIRK

Mat á gæðum þjónustunnar:

Myndir þú ráðleggja öðrum í svipuðum sporum og þú varst að nýta sér þjónustu VIRK?

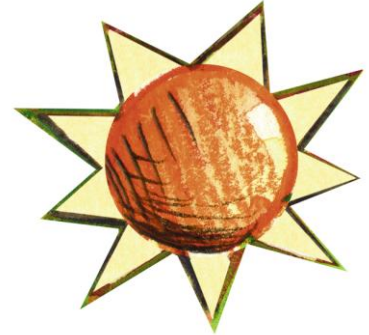
Það skiptir öllu máli að koma snemma að málum!

Staða við komu til ráðgjafa	Stöðugildi með vinnugetu við lok ráðgjafar
Laun á vinnumarkaði	90%
Sjúkrasjóður stéttarfélags	71%
Endurhæfingarlífeyrir	50%
Örorkulífeyrir	17%

Margþætt og flókin starfsemi

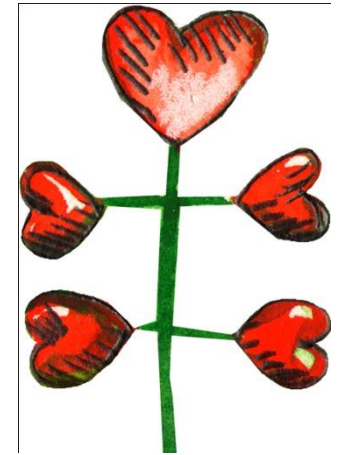
- 15 samningar við tugi stéttafélaga/bandalaga um allt land
- Tæplega 30 ráðgjafar sem vinna flókið og viðkvæmt starf – krefst mikillar reynslu og þekkingar
  - Taka oft á móti mjög veiku fólki – bæði andlega og líkamlega
  - Samræmdir vinnuferlar gríðarlega mikilvægir
  - Þjálfun og eftirlit
  - Krefst mikils utanumhalds og stuðnings
- Uppbygging á viðamiklu og flóknu upplýsingakerfi þar sem allir ferlar þurfa að **uppfylla lög og reglur um persónuvernd** ásamt því að **styðja við okkar vinnuferla og veita upplýsingar um árangur starfseminnar.**

Margþætt og flókin starfsemi

- Starfshæfnismat í þróun í samstarfi við innlenda og erlenda aðila
- Yfir hundrað samstarfsaðilar í starfsendurhæfingu – samningar, samvinna og eftirlit
- Yfir 30 aðilar í sérhæfðum matsteymum sem þarf að þjálfra, fræða og halda utan um
- Samvinna við allar heilsugæslustöðvar um allt land – daglegt samstarf og reglulegir fundir
- Samvinna við aðrar heilbrigðisstofnanir um allt land
- Samvinna við aðrar opinberar stofnanir s.s. TR og Vinnumálastofnun
- Samvinna við lífeyrissjóði um allt land

Mikil ásókn í þjónustuna og stöðug endurskoðun vinnuferla

- Eru þeir einstaklingar að koma til okkar sem eiga erindi í þjónustuna?
  - Heilsubrestur sem veldur skertri vinnugetu
  - Stefna á vinnumarkað aftur
- Eru til staðar vinnuferlar og verkfæri sem tryggja viðeigandi aðkomu og þjónustu fyrir hvern og einn?
- Aukin áhersla á atvinnutengingu og atvinnutengd úrræði
- Mikil þróun í starfshæfnismati og framkvæmd og útfærslu sérhæfðs mats – m.a. í samstarfi við erlenda aðila

Nauðsynleg nálgun í flóknum verkefnum

- Starfsemi eins og VIRK á sér enga fyrirmynd
- Við verðum að læra um leið og við byggjum upp
- Við þufum alltaf að vera tilbúin til að endurskoða okkar verklag
- Krefst **metnaðar** og **auðmýktar** en á sama tíma krefst verkefnið þess að við höfum **sterka sýn til framtíðar** og missum ekki sjónar á skilgreindu hlutverki okkar sem er að draga úr líkum á því að starfsmenn hverfi af vinnumarkaði vegna varanlegrar örorku.

Hin sanna hjálparlist

Öll raunveruleg hjálp
byrjar með virðingu fyrir þeim sem á að hjálpa.
Þess vegna verð ég að skilja:
Að hjálpa er ekki að drottna
heldur þjóna.
Skilji ég þetta ekki
Þá get ég ekki hjálpað neinum.

(Úr “Hin sanna hjálparlist” eftir Sören Kirkegaard)

www.virk.is